

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДЕРЖАВІАСЛУЖБА)

НАКАЗ

14.12.2017

Київ

№ 977

Про створення робочої групи Державіаслужби
з оцінки ризиків та загроз
безпеці цивільної авіації

Відповідно до пункту 186 Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженої Законом України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII, Положення про Державну авіаційну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2014 року № 520, з метою створення системи оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації України

НАКАЗУЮ:

1. Створити робочу групу Державіаслужби з оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації (далі - група) у складі:

Мачуського В.В. – директора департаменту авіаційної безпеки (керівник групи);

Торенка Г.А. – заступника директора департаменту - начальника відділу нагляду за станом авіаційної безпеки при організації повітряного руху, підготовки персоналу, захисту від кіберзагроз та нормативного забезпечення департаменту авіаційної безпеки (заступник керівника групи);

Задорожньої А.О. – директора департаменту аеронавігації;

Кузіна С.Г. – начальника відділу - державного інспектора з авіаційного нагляду за льотною експлуатацією відділу управління ризиками;

005233

Федякова А.В. – начальника відділу - державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації відділу організації повітряного руху (АТМ);

Бабенка В.С. – державного інспектора з авіаційного нагляду за льотною експлуатацією відділу управління ризиками;

Долгополова А.М. – державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації відділу нагляду за станом авіаційної безпеки при організації повітряного руху, підготовки персоналу, захисту від кіберзагроз та нормативного забезпечення департаменту авіаційної безпеки;

Матвеева А.Л. – державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації відділу нагляду за станом авіаційної безпеки аеропортів та суб'єктів комерційного обслуговування департаменту авіаційної безпеки;

Мельника А.І. – державного інспектора з авіаційного нагляду за безпекою авіації відділу нагляду за станом авіаційної безпеки експлуатантів департаменту авіаційної безпеки.

2. Затвердити Методику оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації України, що додається.

3. Групі на підставі методики, зазначеній у пункті 2 цього наказу, щоквартально (у разі необхідності частіше) здійснювати загальну оцінку ризиків та загроз безпеці цивільної авіації у межах території України та повітряного простору над нею, а також українським експлуатантам під час виконання авіаційних перевезень та/ або робіт за межами території України.

4. Результати роботи групи щодо проведеної оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації України надавати для розгляду на засідання Ради з безпеки Державіаслужби для подальшого подання на затвердження Головою Державіаслужби.

5. Департаменту авіаційної безпеки (Мачуський В.В.) забезпечити

інформування суб'єктів авіаційної діяльності та, у разі необхідності, інші заінтересовані державні органи або іноземні організації в установленому порядку в частині, що їх стосується.

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державіаслужби

О.В. Більчук

ЗАВІЗОВАНО:

Перший заступник Голови

Заступник Голови

Керівник структурного підрозділу

(директор департаменту, начальник самостійного управління, відділу, сектору)

Начальник юридичного управління

Завідувач сектору з питань запобігання та виявлення корупції

Начальник управління бухгалтерського обліку та звітності, бюджетного фінансування

Режимно-секретний сектор

Літредактор

РОЗСИЛКА: *Згідно з вимогами*

Голова
Заступник Голови
Начальник юридичного управління
Завідувач сектору з питань запобігання та виявлення корупції
Начальник управління бухгалтерського обліку та звітності, бюджетного фінансування
Режимно-секретний сектор
Літредактор

Розсилка або ознайомлення з документом в апараті Державіаслужби України:

1.	Голова Державної авіаційної служби України	
1.2.	Перший заступник Голови	
1.3.	Заступник Голови	
2.	Відділ інформаційно-аналітичного забезпечення	
3.	Сектор з питань запобігання та виявлення корупції	
4.	Юридичне управління	
4.1.	Відділ нормативно-правової роботи	
4.2.	Відділ претензійно-позовної роботи	
5.	Режимно-секретний сектор	
6.	Управління персоналу	
6.1.	Відділ роботи з персоналом	
6.2.	Відділ кадрового та соціального забезпечення	
7.	Управління справами	
7.1.	Відділ документального забезпечення та контролю за виконанням	
7.2.	Відділ договірної та господарської роботи	
7.3.	Відділ інформаційних систем та технологій	✓
8.	Департамент авіаційної безпеки	✓
8.1.	Відділ нагляду за станом авіаційної безпеки експлуатантів	
8.2.	Відділ нагляду за станом авіаційної безпеки аеропортів та суб'єктів комерційного обслуговування	
8.3.	Відділ нагляду за станом авіаційної безпеки при організації повітряного руху, підготовки персоналу, нормативного забезпечення та захисту від кіберзагроз	
8.4.	Відділ видачі документів на право провадження авіаційної діяльності	
9.	Управління бухгалтерського обліку та звітності, бюджетного фінансування	
9.1.	Відділ бухгалтерського обліку та звітності	
9.2.	Відділ бюджетного фінансування	
10.	Департамент авіаційних перевезень, аеропортів та міжнародного співробітництва	
10.1.	Управління авіаційних перевезень та міжнародного співробітництва	
10.1.1.	Відділ організації та контролю авіаційних перевезень	
10.1.2.	Відділ координації польотів - Центральна диспетчерська служба ЦА	
10.1.3.	Відділ міжнародного співробітництва	
10.1.4.	Відділ економічного аналізу та контролю за страхуванням	
10.1.5.	Сектор ліцензування і надання прав на експлуатацію повітряних ліній	
10.1.6.	Сектор регулювання перевезень вантажів та небезпечних вантажів	
10.2.	Управління аеродромів та аеропортів	
10.2.1.	Відділ сертифікації аеродромів	
10.2.2.	Відділ сертифікації суб'єктів аеропортової діяльності	
10.2.3.	Відділ аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення	
10.2.4.	Відділ розвитку та екологічної безпеки аеропортів	
10.2.5.	Координаційний центр пошуку та рятування	
10.2.6.	Сектор аеродромів загального призначення	
11.	Департамент аеромаявці	✓
11.1.	Відділ організації повітряного руху (АТМ)	
11.2.	Відділ нагляду за безпекою польотів у системі ОрПП та при аеронавігаційному обслуговуванні	
11.3.	Відділ зв'язку, навігації, спостереження (СНС)	
11.4.	Відділ сертифікації персоналу ОрПП та нагляду за НЗ з	

11.5.	підготовки персоналу аеронавігаційного обслуговування	
	Відділ аеронавігаційної інформації (АІС)	
11.6.	Відділ метеорологічного обслуговування (МЕТ)	
12.	Департамент льотної придатності	
12.1.	Управління підтримання льотної придатності	
12.1.1.	Відділ сертифікації організацій з технічного обслуговування	
12.1.2.	Відділ підтримання льотної придатності повітряних суден складної конструкції	
12.1.3.	Відділ підтримання льотної придатності повітряних суден нескладної конструкції	
12.1.4.	Відділ сертифікації персоналу з технічного обслуговування	
12.1.5.	Відділ реєстрації повітряних суден	
12.2.	Управління сертифікації пилу авіаційної техніки	
12.2.1.	Відділ малих повітряних суден	
12.2.2.	Відділ сертифікації розробників та виробників авіаційної техніки	
12.2.3.	Відділ великих повітряних суден	
12.2.4.	Відділ авіаційного обладнання	
12.2.5.	Відділ угод з льотної придатності та експлуатаційної документації	
12.2.6.	Сектор авіаційних деуів	
13.	Департамент льотної експлуатації	
13.1.	Управління сертифікації персоналу	
13.1.1.	Відділ сертифікації персоналу з льотної діяльності	
13.1.2.	Відділ сертифікації тренувальних центрів організацій	
13.1.3.	Сектор роботи з екзаменаторами	
13.2.	Управління виконання польотів	
13.2.1.	Відділ сертифікації та нагляду за виконанням польотів транспортних перевезень	
13.2.2.	Відділ сертифікації та нагляду за виконанням авіаційних робіт	
13.2.3.	Відділ авіації загального призначення та безпілотних літальних апаратів	
13.2.4.	Відділ інспекторів SAFA	
13.3.	Управління регіональних інспекцій	
13.3.1.	Відділ центральної регіональної інспекції	
13.3.2.	Відділ західної регіональної інспекції	
13.3.3.	Відділ південно-західної регіональної інспекції	
13.3.4.	Сектор південно-східної регіональної інспекції	
13.3.5.	Відділ північно-східної регіональної інспекції	
13.3.6.	Відділ східної регіональної інспекції	
13.4.	Відділ авіаційної медицини	
14.	Відділ управління ризиками	✓
15.	Відділ стандартизації, внутрішнього аудиту та координації міжнародних проектів	
16.	Спеціальний сектор	
17.	Головний спеціаліст з внутрішнього аудиту	
18.	Головний спеціаліст з питань зв'язків з громадськістю та ЗМІ	
19.	Національний координатор з постійного моніторингу документів ІКАО	

Виконавець *Торенко Г.А.*

Дата *14.12.17* 2017 р. Телефон *154-09*

Дата (щодо розсилки) "*14*" *12* 2017 р.

Прізвище(підпис щодо розсилки)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної
служби України

14. 12. 2017 року № 917

Методика оцінки ризиків та загроз безпеці
цивільної авіації України

1. Методика оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації (далі - Методика) розроблена з метою запровадження уповноваженим органом з питань цивільної авіації єдиної системи оцінки ризиків та загроз безпеці цивільної авіації України для визначення та запровадження відповідних характеру та рівню загроз додаткових заходів безпеки для забезпечення захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання.

2. Методика використовується працівниками уповноваженого органу з питань цивільної авіації для здійснення оцінки рівня ризиків та загроз безпеці ЦА у межах території України та повітряного простору над нею та визначення і постійного оновлення переліку держав та аеропортів, до яких тимчасово заборонено чи обмежено польоти повітряних суден українських експлуатантів.

3. Загальна оцінка ризиків та загроз безпеці ЦА здійснюється на постійній основі Робочою групою з оцінки ризиків та загроз уповноваженого органу з питань ЦА.

У разі необхідності до складу групи з оцінки ризиків АБ можуть залучатися працівників інших структурних підрозділів уповноваженого органу з питань ЦА, а також працівники правоохоронних органів (за згодою).

4. Групу з оцінки ризиків АБ очолює керівник структурного підрозділу з АБ уповноваженого органу з питань ЦА. До складу групи входять працівники структурного підрозділу з АБ уповноваженого органу з питань ЦА, які мають достатній практичний досвід у сфері захисту суб'єктів авіаційної діяльності від АНВ, здійснення оцінки ризиків та загроз.

5. Результати роботи групи з оцінки ризиків АБ розглядаються на засіданні Ради з безпеки ЦА уповноваженого органу з питань ЦА та затверджуються керівником уповноваженого органу з питань ЦА.

6. Під час оцінки ризиків АБ визначаються та ретельно оцінюються конкретні сценарії реалізації загрози відповідно до її характеру.

7. Під час оцінки ризиків АБ обов'язково оцінюються методи та способи реалізації загрози (здійснення АНВ), зокрема можлива конструкція вибухового пристрою та методи його приховування, а також способи доставки (на тілі особи, на транспортному засобі і т.д.), особи, які можуть доставляти вибуховий пристрій (пасажирів, працівників суб'єктів авіаційної діяльності та інші особи, які не є пасажирів), методи приховування, активації та використання вибухового пристрою для здійснення АНВ та ін.

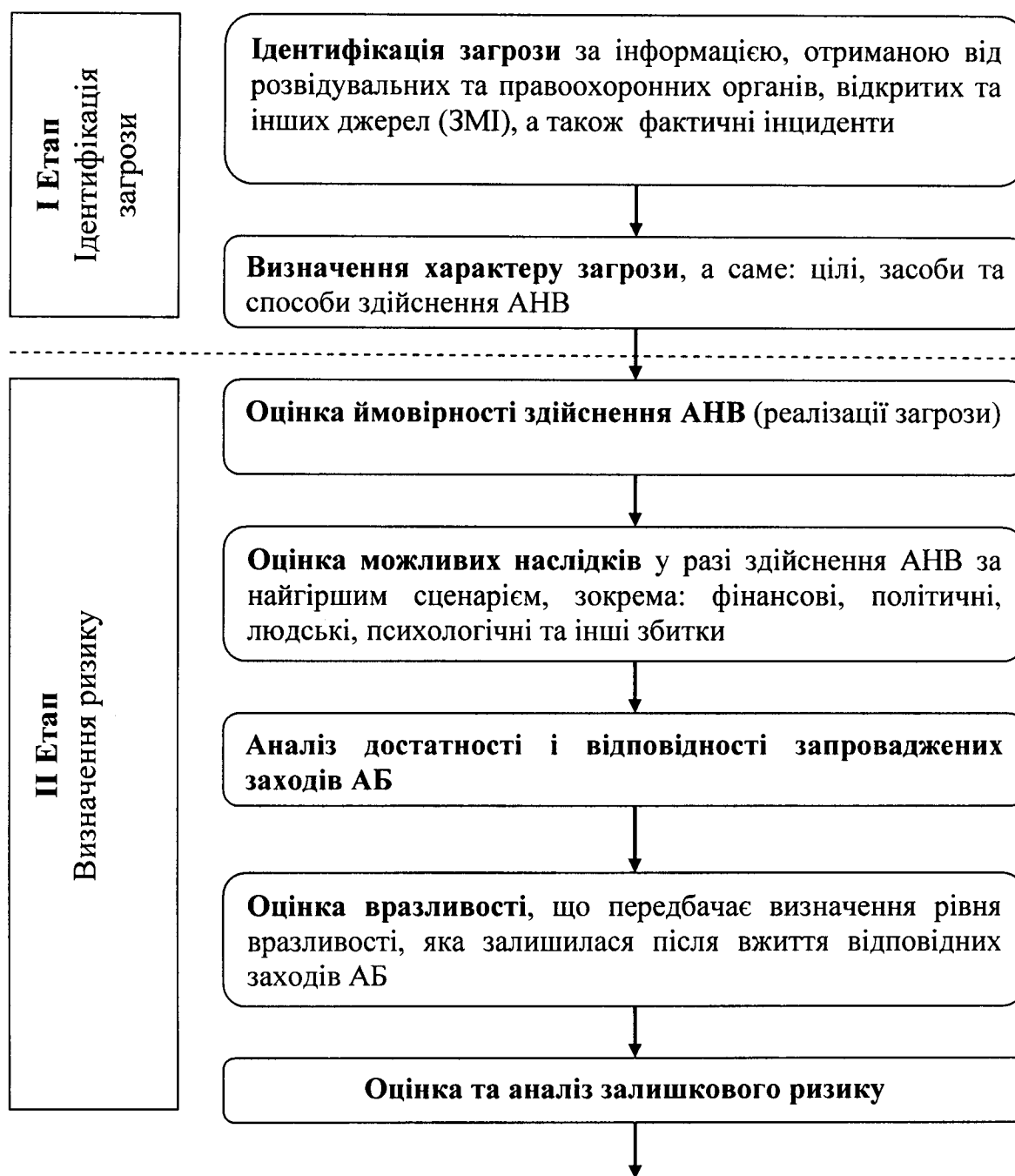
Під час оцінки ризиків АБ також враховуються успішно реалізовані в минулому чи попереджені спроби здійснення АНВ.

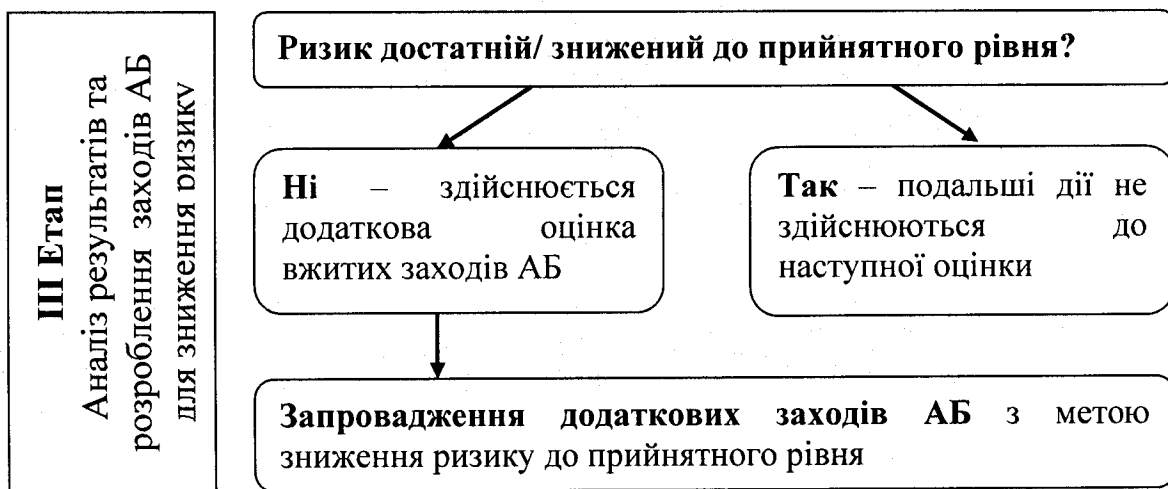
8. Методика включає три основні етапи:

- ідентифікація загрози за інформацією, отриманою від розвідувальних та правоохоронних органів, відкритих та інших джерел з урахуванням цілей, засобів та способів можливого здійснення АНВ;

- визначення ризику, що передбачає детальну оцінку конкретної загрози, аналіз достатності існуючих заходів АБ локалізувати загрозу, виявлення вразливих місць та оцінку залишкового ризику;

- аналіз результатів оцінки ризику (на підставі залишкового ризику), впровадження, у разі необхідності, додаткових заходів АБ для зниження ризику до прийняттого рівня для прийняття рішення щодо можливості або неможливості виконання польотів.

9. Ключовими складовими компонентами процесу оцінки ризику є:

- детальний аналіз сценарію загрози, що передбачає ідентифікацію загрози та характеристики можливої атаки і включає: мету, спосіб вчинення АНВ та засоби, які можуть бути використані для атаки, а також виконавців;
- оцінювання ймовірності здійснення АНВ, тобто оцінювання можливості здійснення АНВ, що визначається на підставі оцінки намірів та можливостей терористів чи інших осіб, які можуть здійснити АНВ, без урахування запроваджених заходів АБ;
- оцінювання наслідків здійснення АНВ, а саме характеру та масштабів негативних наслідків у разі здійснення конкретного АНВ за найгіршим обгрунтованим сценарієм, зокрема: людські, економічні, матеріальні, політичні та репутаційні наслідки;
- аналіз запроваджених заходів АБ та вимог керівних документів, які сприяють зниженню рівня загрози;
- оцінювання залишкової вразливості, що передбачає визначення рівня вразливостей, що залишилися після врахування заходів АБ, запроваджених з метою зниження рівня загрози;
- визначення залишкового сукупного ризику, що залишився після запровадження додаткових заходів АБ з урахуванням ймовірності загрози та можливих наслідків здійснення АНВ;

- розроблення та аналіз можливих додаткових заходів АБ, які у разі необхідності можуть бути запроваджені уповноваженим органом з питань ЦА та/ або суб'єктами авіаційної діяльності з метою зниження ризиків до допустимого рівня.

10. Оцінка ймовірності скоєння АНВ здійснюється за п'ятибальною шкалою від низької до високої:

Ймовірність	Критерії
Висока	Максимально можливий сценарій тому, що такий АНВ вже був здійснений протягом останніх кількох років або наявні вагомі докази щодо спроможності, намірів та планування здійснення такого АНВ
Середня - висока	Явно ймовірний сценарій тому, що наявна інформація про відносно нещодавні приклади або докази завчасного планування АНВ чи здійснення спостереження зі зловмисними намірами
Середня	Значною мірою ймовірний сценарій тому, що наявні дані про наміри та спроможність здійснити АНВ, а також можливо наявні деякі приклади, але відсутні докази фактичного планування АНВ
Середня - низька	Сценарій, приклади здійснення якого відсутні або подібні інциденти останнім часом не відбувалися, проте наявні деякі дані про наміри його здійснити, хоча очевидно, що спосіб успішного здійснення АНВ ще не достатньо відпрацьований або, ймовірно, для здійснення АНВ буде використано інший спосіб
Низька	Теоретично можливий сценарій, проте відсутні приклади або ознаки здійснення чи планування АНВ, наявні теоретичні наміри, але відсутні явні докази щодо спроможностей їх реалізувати.

11. Оцінка наслідків скоєння АНВ здійснюється за п'ятибальною шкалою від низької до високої:

Ступінь впливу	Людські наслідки	Економічні наслідки	Інші наслідки
	Сотні загиблих	Мільярди гривень	Серйозне порушення функціонування цивільної

			авіації та зменшення довіри до неї
	Деякі, але не всі перераховані наслідки ймовірності категорії «Висока»		
Середній	Десятки загиблих	Десятки чи сотні мільйонів гривень	Значне порушення функціонування цивільної авіації та зменшення довіри до неї
Середній – низький	Деякі, але не всі перераховані наслідки ймовірності категорії «Середня»		
Низький	Можливо декілька загиблих та поранених	Деякий економічний збиток	Деякі порушення функціонування цивільної авіації та зменшення довіри до неї

12. Оцінка вразливості об'єкта здійснюється за п'ятибальною шкалою:

а) висока – означає, що взагалі не вживаються жодні заходи для зниження рівня загрози тому, що відсутні вимоги керівних документів з АБ або не можливо запропонувати реальні ефективні заходи;

б) середня - висока – означає, що заходи щодо зниження рівня загрози мають обмежений характер, а важливі області та аспекти ризику не охоплені вимогами або заходами, передбаченими керівними документами з АБ;

в) середня – означає, що наявні характерні особливості ймовірностей категорій «Висока» та «Середня-висока».

г) середня - низька – означає, що заходи щодо зниження рівня загрози запроваджені, але вони в недостатній мір відпрацьовані або не в повній мірі ефективні;

д) низька – означає, що вимоги чітко визначені в керівних документах з АБ, а заходи щодо зниження рівня загрози вважаються ефективними та здійснюються належним чином.

13. На підставі оцінювання ймовірності, можливих наслідків та вразливості для кожного ймовірного сценарію загрози (АНВ) здійснюється оцінка залишкового ризику за п'ятибальною шкалою:

Результат оцінки ризику	Критерій прийнятності ризику	Рішення щодо можливості виконання польотів
Високий	Неприйнятний	Виконання польотів можливе лише після вжиття додаткових заходів АБ та зниження ризику до рівня «Середній»
	Неприйнятний	Виконання польотів можливе лише після вжиття додаткових заходів АБ та зниження ризику до рівня «Середній»
Середній	Прийнятний	Виконання польотів можливе. Рекомендовано вжити додаткові заходи АБ для зниження ризику до рівня «Низький»
Середній - низький	Прийнятний	Виконання польотів можливе. Рекомендовано вжити додаткові заходи АБ для зниження ризику до рівня «Низький»
Низький	Прийнятний	Виконання польотів можливе. Немає потреби вжиття додаткових заходів АБ

14. Результати та відповідні підтверджувальні матеріали щодо оцінки ризиків та загроз безпеці ЦА оформлюються належним чином за встановленою формою та зберігаються протягом року з дати здійснення оцінки.

Додатки:

1. Результати оцінки загроз та ризиків АБ ЦА.
2. Зразок оформлення результатів оцінки ризиків АБ ЦА.

Директор департаменту
авіаційної безпеки

В.В. Мачуський

Результати оцінки загроз та ризиків АБ суб'єкта авіаційної діяльності

№ п/п	Тип загрози	Ймовірність	Наслідки	Вразливість	Ризик
1	СВП, що перевозиться людиною на тілі чи в ручній поклажі				
2	СВП у вантажі				
3	СВП, що перевозиться бортовому харчуванні, бортприпасах (приналежностях)				
4	СВП, що перевозиться пасажиром у зареєстрованому багажі				
5	СВП, що перевозиться на транспортному засобі				
6	Розміщення СВП на ПС обслуговуючим персоналом				
7	Обстріл/ пошкодження ПС під час перебування в аеропорту				
8	Захоплення/ угон ПС під час перебування в аеропорту				
9	ПЗРК в зоні збройних конфліктів				
10	ПЗРК за межами зони збройних конфліктів				
11	Загрози в польоті – угон ПС				
12	Загрози в польоті – використання ПС в якості зброї				
13	Обстріл ПС із застосуванням стрілецької зброї під час зльоту/ посадки ПС				
14	Обстріл ПС під час польоту поблизу/ над зоною збройного конфлікту				
15	Загрози в польоті-дистанційно пілотовані авіаційні системи				
16	Кібератаки				
17	Хімічні, біологічні та радіологічні загрози				
18	Загрози щодо неконтрольованої зони аеропорту				

19	Інші загрози				
----	--------------	--	--	--	--

Директор департаменту
авіаційної безпеки

В.В. Мачуський

Зразок оформлення результатів оцінки ризиків АБ ЦА

№ п/п	Тип загрози	Ймовірність	Рівень наслідків	Вразливість	Рівень ризику
1	СВП, що перевозиться людиною на тілі чи в ручній поклажі	Висока	Високий	Середня - висока	Високий
2	СВП у вантажі	Середня	Високий	Середня	Високий
3	ПЗРК в конфліктних зонах	Середня-висока	Високий	Висока	Високий
4	Загрози щодо неконтрольованої зони аеропорту	Середня-висока	Середній-низький	Середня-висока	Високий
5	СВП, що перевозиться на транспортному засобі	Середня	Середній-високий	Середня	Середній
6	СВП, що перевозиться пасажиром у зареєстрованому багажі	Середня-низька	Високий	Середня	Середній
7	Загрози в польоті – використання ПС в якості зброї	Середня-низька	Високий	Середня	Середній-низький
8	ПЗРК за межами конфліктних зон	Низька	Високий	Висока	Середній-низький
9	Загрози в польоті-дистанційно пілотовані авіаційні системи	Середня-низька	Середній-високий	Середня-висока	Середній-низький
10	СВП, що перевозиться у бортовому харчуванні, бортприпасах	Середня-низька	Середній-високий	Середня	Середній-низький
11	Кіберзагрози	Низька	Високий	Низька	Низький
12	Хімічні, біологічні та радіологічні загрози	Низька	Середній	Середня	Низький
13	Загрози в польоті – угон ПС	Середня	Середній-низький	Низька	Низький

Директор департаменту
авіаційної безпеки

В.В. Мачуський